

Klekljana cerkvena dediščina

2. del

Katja Mohorič Bonča

Spodnje besedilo je nadaljevanje pregleda klekljanih cerkvenih prtov iz Železnikov. Prti, ki so predstavljeni, so del tekstilne opreme cerkve sv. Frančiška. Poleg prtov je predstavljeno klekljano cvetje, ki je posebnost tukajšnje klekljarske tradicije. Zaradi celovitega pregleda je v besedilo vključen tudi volnen vezen prt, čeprav ne sodi med klekljano dediščino.

Ime prta:

Prt za Marijin oltar in prt za oltar sv. Alojzija (dva prta)

Čas izdelave:

2013, ob otvoritvi po poplavih obnovljene cerkve sv. Frančiška

Risar/risarka:

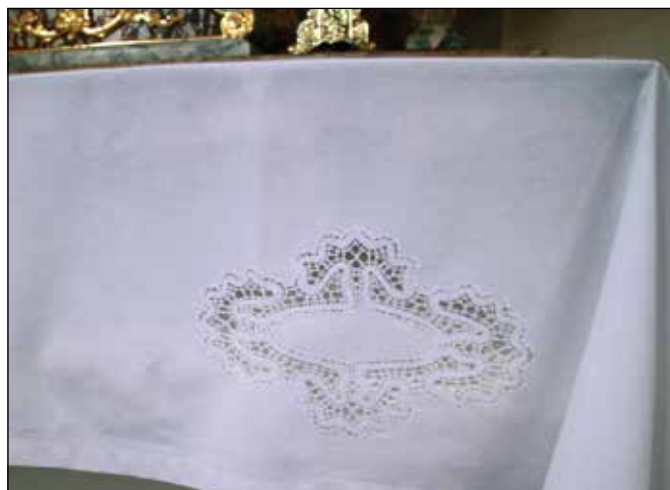
Neznano

Klekljarica:

**Antonija Šuštar,
Na plavžu, Opalta, Železniki**

Ime vzorca:

Pogačke

Tehnika izdelave: Široki ris

O prtu: V vsak prt je všitih šest čipk pogačk. Meta Markelj, Log, Železniki, je prispevala blago in brezplačno všila čipke. Tončka Šuštar pravi, da je to "star del" – čipka, izdelana v širokem risu.

Ime prta:

Prt za veliki oltar

Čas izdelave:

2013

Risar/risarka:

Neznano

Klekljarica:

Marija Jereb, Žiri

Tehnika izdelave:

Ozki ris

O prt: Klekljarica Marija Jereb iz Žirov je čipke naredila po poplavih leta 2007 in prt podarila za cerkev sv. Frančiška. V času poplav je bil župnik v Železnikih Andrej Jemec, ki je prej služboval v Žireh. Prt je bil zelo velik, zato so ga predelali v prt za mizico za žaro, prtiček za ambon in prt. Predelavo je brezplačno naredila Meta Markelj.

Ime prta:

**Garnitura s tulipani
(prtiček za ambon,
prt za oltar, prt za
mizico za žaro)**

Čas izdelave:

**Kmalu po drugi
svetovni vojni**

Ime vzorca:

Tulipani

Risar/risarka:

Neznano

Klekljarica:

**Marija Vrhunc, Bevčkova
Micka, Na plavžu,
Ferbarjeva hiša**

Tehnika izdelave: Široki ris, mreža

O prt: Čipke je za cerkev podarila Zala Kemperle, arhitektka. Čipke (14 čipk) ji je naredila Marija Vrhunc, ki je pri njih delala. Zala Kemperle jih je hranila in jih leta 2013 podarila za cerkev sv. Frančiška. Prt s temi čipkami so imeli na oltarju ob slovesni maši v po poplavih obnovljeni cerkvi 3. decembra 2013.

Ime prta:

Polži iz slinc

Čas izdelave:

1995

Ime vzorca:

Polži iz slinc

Risar/risarka:

Neznano, star vzorec

Klekljarica:

Tonika Ramovš,

Na plavžu, Železniki

Tehnika izdelave:

Široki ris, slince, metrska čipka

O prtu: Antonija Šuštar se spominja sosede Tonike Ramovš, ko je stala ob mizi in klekljala. Tonika Ramovš je bila takrat stara 90 let. Prt sestavlja 14 polžkov. Čipke za prt je klekljarica naklekljala za cerkev sv. Frančiška.

Ime prta:

Prt za ambon, narcise

Čas izdelave:

Med letoma 1945 in 1950

Risar/risarka:

Neznano

Tehnika izdelave:

Narcise, polpremet, mreža

O prtu: Ivanka Novak iz Idrije je bila učiteljica klekljanja v Železnikih med letoma 1945 in 1950. Tudi stanovala je v Železnikih. Šola je bila takrat na Racovniku.

Ime prta:

**Prt za veliki oltar,
čipka in lila vezenina**

Čas izdelave:

Po drugi svetovni vojni

Risar/risarka:

Neznano

Klekljarica:

**Vika Kosec, Batova,
Na plavžu, Železniki**

Uporaba prta:

Adventni in postni čas

Tehnika izdelave:

Ozki ris, vezenina

O prtu: Vika Kosec je prt izdelala v zahvalo za srečno vrnitev bratov iz partizanov. Brat ji je prinesel blago z že označenim vzorcem za vezenje. Sukanec za vezenino je iz Avstrije. Na robu prta je čipka v ozkem risu.

Ime prta:

Prt lunce, za glavni oltar

Čas izdelave:

Po drugi svetovni vojni

Risar/risarka:

Neznano

Klekljarica:

**Antonija Kosec,
Na plavžu, Železniki**

Tehnika izdelave:

Luknjice, kitica

O prtu: Antonija Kosec je prt izdelala v zahvalo za srečno vrnitev sina iz partizanov.

Ime prta:

Prt sv. Alojzija

Čas izdelave:

Pred drugo svetovno vojno

Ime vzorca :

Pogačke

Risar/risarka:

Neznano

Klekljarica:

Neznano

Tehnika izdelave: Široki ris

O prtu: Prt ima napis: Čuj dete vedno vpije k tebi.

Ime prta:

**Za veliki oltar –
lunce in ažur**

Čas izdelave:

Po drugi svetovni vojni

Ime vzorca :

Lunce

Risar/risarka:

Neznano

Klekljarica:

Neznano

Tehnika izdelave: Ažur, luknjice, metrska čipka

Ime prta:

Za oltar, pogačke

Čas izdelave:

Pred drugo svetovno vojno

Ime vzorca:

Pogačke, metrska čipka

Risar/risarka:

Neznano

Klekljarica:

Neznano

Tehnika izdelave: Široki ris

Ime prta:

Prt, rogljički

Čas izdelave:

Pred drugo svetovno vojno

Ime vzorca:

Rogljčki

Risar/risarka:

Neznano

Klekljarica:

Neznano

Tehnika izdelave:

Široki ris

O prt: Čipke so bile včasih del oblačila – albe, ker pa je ni nihče nosil, je Antonija Šuštar oblačilo predelala v prt.

Ime prta:

Volnen prt za oltar

Čas izdelave:

Verjetno leta 1868

Tehnika izdelave:

Delan z volno, s križci

O prt: Prt je bil med poplavami leta 2007 v blatu. Antonija Šuštar ga je nesla v premično pralnico k Športni dvorani Železniki. Tam je prosila, naj ga operejo. Opral se je izredno lepo. Verjetno je bil izdelan za Jožefov oltar, ker ima napis Jožef. Prt ima tudi napis Maria. Na obeh koncih (na levi in desni strani) je kasneje všit dodatek, ker je bil prt (verjetno) prekratek. Letnica na prtju je 1868, na levi strani 18, na desni 68.

Ime klekljanega izdelka:

Klekljano cvetje

Čas izdelave:

**Druga polovica 20. stoletja,
21. stoletje**

Risar/risarka:

Kleklja se brez vzorca

Klekljarica:

**Ana Triler (roj. Kordež),
Železniki,
Matilda Thaler (roj. Triler),
Racovnik, Železniki**

Tehnika izdelave: Ribice

Iskrena hvala Antoniji Šuštar, Špendalovi Tončki, za vse informacije, zgodbe o prtih in klekljaricah, za vestno in neutrudno delo s klekljano dediščino, za čas, ki ga je namenila najinim srečanjem, in za slastne rogljičke, ki jih je postregla, ko sva pregledovali zbrane in zapisane podatke.

Foto: Katja Mohorič Bonča, 12. 8. 2014 in 4. 4. 2016

